

Sygn. akt I C 2/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2012 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Dorota Florkowska

Protokolant Sylwia Dubowik

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2012r. w Zgorzelcu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. T.

przeciwko L. S.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. nakazuje ściągnąć od powódki E. T. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwotę 198,90 zł (sto dziewięćdziesiąt osiem złotych dziewięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków.

Sygn. akt IC 2/12

UZASADNIENIE

Powódka, E. T. (poprzednio S.), prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Centrum (...) domagała się zasądzenia od pozwanej, L. S., kwoty 3.489,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 marca 2011 r. i kosztami procesu.

W uzasadnieniu swojego żądania przytoczyła, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarła z pozwaną w dniu 22 lipca 2008 r. umowę o dochodzenie roszczeń z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę od spółki (...) S.A. w L. z tytułu wypadku, którego doznała pozwana. Powódka przystąpiła do realizacji umowy poprzez skierowanie wniosku o wypłatę w/w świadczeń. Ponieważ postępowanie przedsądowe nie przyniosło efektu strony zawarły aneks do umowy z dnia 22 lipca 2008 r., na mocy którego rozszerzyły zlecenie; powódka zobowiązała się wskazać pozwaną radcę prawnego, który będzie ją reprezentował w postępowaniu sądowym, uiścić za pozwaną opłatę sądową od pozwu oraz pokryć koszty zastępstwa procesowego, pozwana natomiast zobowiązała się po zakończeniu postępowania przed sądem zwrócić powódce poniesione koszty. Jednakże pozwana nie udzieliła pełnomocnictwa wskazanemu przez powódkę radcy prawnemu i wytoczyła powództwo przeciwko (...) S.A. w L. pomijając ustalenia stron. Powódka wskazała, iż domaga się od pozwanej kwoty 3.000,- zł tytułem kary umownej za odstąpienie od umowy, bowiem pozwana nie udzielając pełnomocnictwa procesowego wskazanemu przez powódkę prawnikowi w sposób dorozumiany odstąpiła od łączącej strony umowy. Pozostałą część kwoty objętej pozwem stanowią skapitalizowane odsetki od kary umownej naliczane od dnia 4 grudnia 2009 r. do dnia 7 marca 2011 r..

W odpowiedzi na powyższe żądanie pozwana, L. S., wniosła o oddalenie powództwa i zarzuciła, iż nigdy nie odstąpiła od umowy zawartej przez strony, a w ramach jej realizacji udzieliła pełnomocnictwa wskazanemu przez powódkę prawnikowi - Ł. J. (k. 39-40, 46 verte).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 lipca 2008 r. strony zawarły umowę, na mocy której powódka, E. T., zobowiązała się do podjęcia czynności zmierzających do dochodzenia w trybie przedsądowym roszczeń pozwanej, L. S., z tytułu doznanego przez nią uszczerbku na zdrowiu będącego skutkiem upadku na schodach przy sklepie (...) w Z., w tym do sporządzenia w imieniu pozwanej wniosku do dłużnika i prowadzenia z dłużnikiem korespondencji. Pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki prowizji w wysokości 25 % kwoty pieniężnej uzyskanej od dłużnika, powiększonej o stawkę podatku VAT. W § 6 umowy strony zastrzegły prawo pozwanej do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia, pod warunkiem złożenia przez pozwaną pisemnego oświadczenia o odstąpieniu. Pozwana zobowiązała się do zapłaty kary umownej w wysokości 1.000,- zł w przypadku wypowiedzenia od umowy przed podjęciem czynności przez powódkę oraz do zapłaty kary umownej w wysokości 3.000,- zł w przypadku wypowiedzenia umowy po podjęciu przez powódkę czynności zmierzających do dochodzenia roszczenia z tytułu doznanego przez pozwaną uszczerbku na zdrowiu.

(dowód: umowa o dochodzenie roszczeń z dnia 22 lipca 2008 r., k. 8-10)

Pismem z dnia 14 października 2008 r. powódka (w imieniu L. S.) zwróciła się do (...) S.A. w L. o zapłatę na rzecz pozwanej kwoty 12.000,- zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 435,57 zł tytułem poniesionych przez pozwaną kosztów leczenia związanych z wypadkiem na terenie należącym do (...) S.A. – w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, natomiast w dniu 12 grudnia 2008 r. skierowała do (...) S.A. w L. ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty.

(dowód: pismo z dnia 14 października 2008 r., k. 14-20, pismo z dnia 12 grudnia 2008 r., k. 21, zeznania świadka E. D., k. 47)

W dniu 3 grudnia 2009 r. strony zawarły aneks do umowy o dochodzenie roszczeń z dnia 22 lipca 2008 r., w którym pozwana zleciła powódce wytoczenie w jej imieniu powództwa przed właściwym sądem za pośrednictwem wybranej przez powódkę kancelarii prawnej. Powódka zobowiązała się do założenia za pozwaną wpisu sądowego w kwocie 500,- zł oraz uiszczenia zaliczki na wynagrodzenie wybranego przez siebie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 1.830,- zł, pozwana natomiast zobowiązała się do udzielenia pełnomocnictwa wybranemu przez powódkę prawnikowi oraz do zwrotu kwoty 2.330,- zł – w przypadku wydania przez sąd wyroku zasądzającego dochodzoną pozwem kwotę 10.000,- zł lub jej części – w terminie 7 dni liczonych od dnia otrzymania pieniędzy od przeciwnika procesowego.

(dowód: aneks do umowy z dnia 3 grudnia 2009 r., k. 11)

Pozwana zarówno pisemnie jak i podczas rozmów telefonicznych ponaglała powódkę do realizacji zlecenia.

(dowód: pismo pozwanej z dnia 24 listopada 2009 r., k. 44-45, zeznania pozwanej, k. 138-139)

W dniu 3 grudnia 2009 r. L. S. udzieliła pisemnego pełnomocnictwa wskazanemu jej przez powódkę radcy prawnemu, Ł. J., do prowadzenia sprawy z jej powództwa przeciwko (...) S.A. o zapłatę.

(dowód: pełnomocnictwo z dnia 3 grudnia 2009 r., k. 41-42, zeznania świadka E. D., k. 47, zeznania świadka Ł. J., k. 131-133)

Powódka zapłaciła radcy prawnemu, Ł. J., kwotę 1.830,- zł tytułem wynagrodzenia za prowadzenie sprawy z powództwa L. S. przeciwko (...) S.A. o zapłatę przed Sądem Rejonowym we Wrześni, a nadto uiściła w imieniu pozwanej kwotę 500 zł tytułem opłaty od pozwu.

(dowód: zeznania świadka E. D., k. 47, zeznania świadka Ł. J., k. 131-133, zeznania pozwanej, k 138-139)

Ł. J. wniósł w imieniu L. S. do Sądu Rejonowego we Wrześni pozew o zapłatę kwoty 10.000,- zł przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.. Sprawa zakończyła się ugodą, na mocy której (...) Spółką Akcyjną w K. zobowiązała się zapłacić L. S. kwotę 4.000,- zł tytułem odszkodowania, którą wypłacono pozwanej po upływie dwóch tygodni od dnia zawarcia ugody. Pozwana kontaktowała się z pełnomocnikiem za pośrednictwem firmy powódki oraz telefonicznie. Na zawarciu ugody przed sądem wyraziła zgodę.

(dowód: zeznania świadka Ł. J., k. 131-133, zeznania pozwanej, k 138-139, zeznania powódki, k. 184)

W piśmie z dnia 7 marca 2011 r., doręczonym pozwanej w dniu 14 marca 2011 r., powódka wezwała L. S. do zapłaty kwoty 3.000,- zł tytułem kary umownej oraz kwoty 489,47 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 4 grudnia 2009 r. do dnia 7 marca 2011 r., zakreślając jej termin 7 dni na spełnienie swojego żądania.

(dowód: pismo z dnia 7 marca 2011 r. wraz dowodem doręczenia, k. 24-26)

Sąd zważył, co następuje:

Powódka swoje roszczenie wywodziła w oparciu o §6 ust. 3 umowy z dnia 22 lipca 2008 r., w którym strony zastrzegły obowiązek zapłaty przez pozwaną kwoty 3.000,- zł w przypadku wypowiedzenia umowy po podjęciu przez powódkę – jako zleceniobiorcę – czynności do dochodzenia roszczenia będącego przedmiotem umowy. W uzasadnieniu żądania wskazała jednak, iż po stronie pozwanej doszło do odstąpienia od umowy w sposób dorozumiany, o czym świadczyć miało nieudzielenie pełnomocnictwa procesowego prawnikowi poleconemu pozwanej przez powódkę.

Oceniając zasadność żądania powódki w pierwszej kolejności wskazać należy, iż o zakresie zastosowania kar umownych rozstrzyga treść dokonanego przez strony zastrzeżenia (vide: wyrok SN z dnia 28 stycznia 2011 r., I CSK 315/10). Strony zastrzegły zapłatę kary umownej w przypadku wypowiedzenia umowy przez pozwaną, a nie w przypadku odstąpienia od umowy, do którego – zdaniem pełnomocnika powódki – doszło w sposób dorozumiany. Pojęcia wypowiedzenia umowy i odstąpienia nie są prawnie tożsame. Wypowiedzenie umowy jest bowiem czynnością prawną wywołującą skutki prawne w postaci zniesienia stosunku prawnego jedynie na przyszłość (ex nunc), natomiast w następstwie złożenia oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy stosunek prawny wygasa (a wraz z nim stosunki akcesoryjne) od momentu zawarcia umowy (ex tunc). Wypowiedzenie umowy i odstąpienie od umowy są dwoma różnymi sposobami jej rozwiązania; w sprawie strony zastrzegły zapłatę kary umownej wyłącznie w przypadku rozwiązania umowy na skutek jej wypowiedzenia. Odstąpienie od umowy nie mogło zatem stanowić podstawy żądania kary umownej.

Twierdzenia zawarte w uzasadnieniu pozwu o dorozumianym odstąpieniu przez pozwaną od łączącej strony umowy – którego przejawem było nieudzielenie pełnomocnictwa poleconemu przez powódkę prawnikowi – nie zostały poparte żadnym z przeprowadzonych w sprawie dowodów. Zarówno z zeznań świadków E. D. i Ł. J., jak i z zeznań samej powódki E. T. wynika, iż pozwana, L. S., udzieliła pełnomocnictwa procesowego prawnikowi wskazanemu przez powódkę, a zatem zrealizowała ona swoje zobowiązanie wynikające z aneksu do umowy zawartego przez strony w dniu 3 grudnia 2009 r..

Zgodnie z regułą wyrażoną w art. 61 kc, oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy jest złożone z chwilą, gdy doszło do drugiej strony w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Od tej chwili wywołuje ono skutki prawne, czyli prowadzi do wygaśnięcia zlecenia, co w sprawie nie mogło mieć miejsca, skoro powódka – zeznając przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy – stwierdziła, iż pozwana nigdy nie odstąpiła od umowy, ani jej nie wypowiedziała, a jedynie nie wywiązała się z warunków umowy, tj. jest nie rozliczyła się z kosztów zlecenia. Powódka na posiedzeniu w dniu 20 września 2012 r. (k. 183-184) wskazała także, iż na żądaną w pozwie kwotę składają się należności z tytułu poniesionego wpisu sądowego, wynagrodzenia poleconego pozwanej prawnika oraz prowizja. Wobec przytoczonej wyżej treści uzasadnienia pozwu, nie sposób było przyjąć, iż wskazane przez powódkę okoliczności na posiedzeniu w dniu 20 września 2012 r. stanowiły wyłącznie uzupełnienie okoliczności faktycznych podanych pierwotnie czy też

bliższe określenie żądania – zmieniały one w istocie podstawę faktyczną żądania. Zmiana podstawy faktycznej w niniejszym postępowaniu była niedopuszczalna, zatem okoliczności te nie mogły stanowić podstawy dla ustaleń w przedmiocie zasadności roszczenia powódki (vide: art. 505⁴§1 kpc).

Nie sposób zgodzić się z argumentem pełnomocnika powódki (k. 46), iż wyrazem zakończenia przez pozwaną umowy było nieinformowanie powódki o przebiegu postępowania, skoro obowiązek udzielania potrzebnych wiadomości o przebiegu sprawy – wynikający z istoty zlecenia – wyraża się w tym, że to przyjmujący zlecenie działa w interesie dającego zlecenie, a ponieważ realizacja zlecenia ma na celu doprowadzenie bezpośrednio bądź pośrednio do zmian w sferze prawnej dającego zlecenie, powinien on mieć zagwarantowaną możliwość uzyskania informacji o realizacji umowy (vide: K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2006, s. 392; L. Ogiełło (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2003, s. 370; J. Szczerski (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1548). Z zeznań pozwanej (k. 138) wynika natomiast, iż to ona wykonywała połączenia telefoniczne do powódki, by uzyskać jakiegokolwiek informacje na temat realizacji zlecenia (vide: pismo z dnia 24 listopada 2009 r., k. 44-45).

Zdaniem Sądu w sprawie nie doszło do rozwiązania przez pozwaną łączącej strony umowy. Pozwana nie wywiązała się natomiast z warunków umowy, tj. nie uiściła należnej powódce prowizji i nie zwróciła poniesionych przez nią kosztów przy okazji realizacji zlecenia, co jednak nie było pierwotną podstawą faktyczną żądania.

Mając powyższe na uwadze powództwo podlegało oddaleniu.

Wobec pokrycia wydatku związanego z kosztami podróży świadka E. D. (k. 51) ze środków Skarbu Państwa, Sąd nakazał ściąganie od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwoty 198,90 zł, albowiem to powódka złożyła wniosek o przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka (art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), a w sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek podstawy do obciążenia tym wydatkiem jej przeciwnika procesowego.